

**Програмові вимоги для підсумкового контролю
з навчальної дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства»**

Тема 1. Інновації і циклічність економічного розвитку

1. Генезис інноваційно-підприємницьких теорій.
2. Зародження теорій інноваційного розвитку.
3. Теорії циклічного економічного розвитку. Теорія циклічних криз. Теорія довгих хвиль.
4. Інноваційні теорії технологічних змін.
5. Теорія інноваційного розвитку Й. Шумпетера. Дослідження С. Кузнеця, Г. Менша, А. Кляйкнехта, Р. Форстера.
6. Моделі економічного зростання з ендogenous технологічним прогресом.
7. Сучасні концепції інноваційного розвитку.
8. Теорія інтелектуальної технології.
9. Теорія інноваційної економіки і підприємницького суспільства.
10. Еволюція парадигми інноваційного розвитку.

Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку

1. Об'єктивна необхідність інноваційного розвитку підприємства у сучасних умовах.
2. Інновації та інноваційний процес.
3. Економічний зміст інноваційної діяльності.
4. Інноваційна політика та інноваційний менеджмент.
5. Екстенсивний та інтенсивний тип розвитку економіки різних господарських утворень.
6. Інноваційний тип розвитку господарських утворень.
7. Умови відтворення інноваційної спрямованості розвитку господарських утворень.
8. Здійснення інновацій підприємствами на основі досягнень науково-технічного прогресу та науково-технічної революції.
9. Суть науково-технічного прогресу та науково-технічної революції. Поняття новизни.
10. Види інновацій.
11. Базові інновації та псевдоінновації.
12. Класифікація інновацій за сферою використання.

Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування

1. Рівень інноваційного розвитку підприємства: сутність та економічний зміст.
2. Рівень технічного та науково-технічного розвитку підприємства поруч з рівнем інноваційного розвитку підприємства.
3. Чинники, що мають вплив на рівень інноваційного розвитку підприємства.
4. Фактори позитивного і негативного впливу на рівень інноваційного розвитку підприємства.
5. Вимірювання рівня інноваційного розвитку підприємства.
6. Інтегральний показник рівня інноваційного розвитку.
7. Оцінка рівня інноваційного розвитку підприємства.
8. Узагальнена система економіко-соціального оцінювання рівня економічного розвитку підприємства.
9. Показники рівня інноваційного потенціалу розвитку підприємства.
10. Показники рівня маркетингового забезпечення інноваційного розвитку підприємства.
11. Показники соціального рівня інноваційного розвитку підприємства.

Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку

1. Форми організації ринкових суб'єктів інноваційної діяльності.
2. Поділ ринкових суб'єктів інноваційної діяльності за часом залучення до інноваційного процесу та підходом до вибору інновацій.
3. Фірми-експлеренти. Фірми-патієнти. Фірми-комутанти. Фірми-віоленти.
4. Венчурне підприємництво.
5. Організаційні форми венчурного підприємництва.
6. Особливості створення та функціонування венчурних фірм в Україні.
7. Роль венчурних фірм в інноваційному розвитку.
8. Міжфірмова науково-технічна кооперація в інноваційних процесах.
9. Галузеві міжфірмові дослідницькі інститути та особливості їх функціонування.
10. Консорціум та спільне підприємство як форми організації інноваційного розвитку.

Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері

1. Поняття комунікацій. Комунікації в інноваційній сфері.
2. Комунікація, як обмін науково-технічною та управлінською інформацією.
3. Суть і завдання комунікацій в інноваційній сфері. Ланки комунікаційного процесу.
4. Класифікація комунікацій в інноваційному процесі.
5. Внутрішні науково-технічна та інформаційні комунікації підприємств, їх зміст та призначення.
6. Зовнішні (глобальні) комунікації підприємств, їх роль та значення.
7. Засоби підтримки комунікацій в інноваційній сфері.
8. Управління комунікаціями на різних стадіях інноваційного процесу.
9. Науково-технічні та інформаційні комунікації на різних стадіях інноваційного проекту.
10. Чинники забезпечення успішності комунікацій в інноваційній сфері

Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій

1. Інноваційні підприємства та інфраструктура інноваційної діяльності.
2. Сфера інноваційної діяльності як система взаємодії ін новаторів.
3. Ринок новацій. Інноваційна інфраструктура, її суть та складові елементи.
4. Бізнес-інкубатори: їх роль та призначення на ринку інновацій.
5. Послуги бізнес-інкубаторів. Типи бізнес-інкубаторів.
6. Перспективи функціонування бізнес-інкубаторів в Україні.
7. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва.
8. Регіональні науково-технічні центри: особливості функціонування, основне призначення та види.
9. Технопарки як науково-технічні комплекси.
10. Мета діяльності технопарків. Роль та місце технопарків в інфраструктурі ринку інновацій.
11. Особливості функціонування технополісів.
12. Головні завдання технополісів. Структура технополісу.

Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва

1. Сутність і завдання державної інноваційної політики.
2. Типи державної інноваційної політики.
3. Політика технологічного поштовху. політика ринкової орієнтації.

4. Політика соціальної орієнтації. Політика, націлена на зміни економічної структури господарського механізму.
5. Довгострокова та поточна інноваційна політика.
6. Методи державного регулювання інноваційної діяльності.
7. Інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.
8. Інструменти регулювання попиту та пропозиції інновацій та інструменти створення сприятливого середовища для інноваційного процесу.
9. Вітчизняний досвід підтримки інноваційної діяльності.
10. Зарубіжний досвід підтримки інноваційного розвитку.
11. Моніторинг інновацій органами державного управління.
12. Роль держави в розвитку малого інноваційного бізнесу.

Тема 8. Національні інноваційні системи

1. Поняття національної інноваційної системи.
2. Мета створення національної інноваційної системи.
3. Концепція національних інноваційних систем.
4. Складові національної інноваційної системи.
5. Підсистеми національної інноваційної системи.
6. Елементи підсистем національної інноваційної системи.
7. Державний та приватний сектори національної інноваційної системи.
8. Освіта як основа національної інноваційної системи.
9. Наука як виробник інновацій в центрі національної інноваційної системи.
10. Роль держави в національних інноваційних системах.
11. Державне регулювання інноваційної діяльності та його вплив на національну інноваційну систему.
12. Державне регулювання розвитку національної інноваційної системи.
13. Ключові проблеми функціонування національної інноваційної системи України.

Тема 9. Маркетинг інновацій

1. Комерціалізація нововведень й інноваційні пропозиції.
2. Передумови комерціалізації нововведень.
3. Форми передачі інновації на комерційній основі.
4. Мета та основні принципи маркетингу.
5. Місце маркетингу в управлінні підприємством.
6. Маркетингова концепція.
7. Функції та засоби маркетингу інновацій.
8. Формування стратегій інноваційного маркетингу.
9. Види стратегій інноваційного маркетингу.
10. Стадії маркетингового циклу.
11. Кон'юнктура ринку й аналіз попиту на інноваційний продукт.
12. Напрямки аналізу попиту на інноваційний продукт.
13. Використання засобів маркетингу в інноваційному управлінні.
14. Інноваційна діяльність як частина маркетингової діяльності підприємства.

Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства

1. Особливості розробки інноваційної стратегії розвитку підприємства.
2. Особливості інноваційного шляху розвитку підприємства та їх відображення в інноваційній стратегії розвитку.
3. Завдання інноваційної стратегії розвитку підприємства.
4. Стратегічне управління інноваційною діяльністю на підприємстві.
5. Основні риси сучасних підходів до управління інноваційним розвитком підприємства

6. Особливості побудови схеми інноваційного розвитку на підприємстві.
7. Вибір стратегічних напрямів інноваційного розвитку.
8. SWOT-аналіз напрямів інноваційного розвитку.
9. GAP-аналіз напрямів інноваційного розвитку. Стратегічна модель Портера.
10. Використання матриць для формування бізнес-моделей інноваційного розвитку підприємства. Матриця БКГ, Мак-Кінсі, Хофера, ADL, Купера.

Тема 11. Інноваційний потенціал підприємства

1. Суть та завдання інноваційної політики підприємства.
2. Принципи формування та складові інноваційної політики підприємства.
3. Інноваційний потенціал підприємства як основа і результат його інноваційної політики.
4. Поняття виробничо-технічного потенціалу підприємства.
5. Роль та значення виробничо-технічного потенціалу для розвитку підприємства.
6. Інноваційний потенціал підприємства як готовність до змін.
7. Елементи організаційного механізму інноваційного потенціалу підприємства.
8. Рівні інноваційного потенціалу підприємства.
9. Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства.
10. Діагностика достатності інноваційного потенціалу підприємства для реалізації проектів інноваційного розвитку.
11. Оцінювання складових інноваційного потенціалу підприємства.

Тема 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства

1. Розробка стратегії інвестування в інноваційний розвиток підприємства.
2. Взаємодія загальноекономічної та інвестиційної стратегії інноваційного розвитку підприємства.
3. Принципи формування інвестиційної стратегії інноваційного розвитку підприємства.
4. Аналіз джерел та механізмів інвестування інновацій.
5. Механізм мобілізації власних коштів.
6. Механізм мобілізації позичкових коштів.
7. Венчурне фінансування.
8. Емісія облігацій Інвестиційний лізинг та селенг.
9. Механізм мобілізації залучених коштів.
10. Розширення статутного фонду.
11. Вибір джерела формування інвестиційних ресурсів.
12. Оптимізація структури інвестиційних ресурсів для фінансування інновацій.
13. Етапи формування та оптимізації джерел та механізмів фінансування інновацій суб'єктами господарювання, що розвиваються інноваційним шляхом.

Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними

1. Поняття ризику. Невизначеність як неможливість оцінки майбутнього розвитку подій.
2. Чинники, що впливають на ріст ступеня ризику.
3. Об'єктивні та суб'єктивні чинники; чинники прямого та опосередкованого впливу.
4. Ризики в інноваційній діяльності: їх економічний зміст.
5. Класифікація інноваційних ризиків.
6. Управління інноваційними ризиками.
7. Методи кількісної оцінки ризику. Нормативний метод.
8. Метод експертних оцінок. Метод аналізу чутливості проекту.

9. Метод оцінки доцільності витрат. Метод аналогій.
10. Аналіз чинників ризику на етапах вибору цільового ринку.
11. Причини, наслідки та чинники ризику на кожному етапі вибору цільового ринку.
12. Фактори ризику при розробці та виведенні нового товару на ринок.
13. Ризики на етапах процесу розробки, товару і його виведення на ринок.
14. Оцінка ризику при виборі партнерів для ділового співробітництва при реалізації проектів інноваційного розвитку.
15. Оцінка можливих партнерів для ділового співробітництва.

Тема 14. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності

1. Зміст і призначення правового регулювання інтелектуальної власності.
2. Інтелектуальний продукт як результат творчих зусиль його творців.
3. Значення охорони прав та інтелектуальної власності в інноваційній діяльності.
4. Види і типи об'єктів інтелектуальної власності.
5. Поняття авторського права.
6. Об'єкти і суб'єкти авторського права.
7. Суміжні права та їх економічний зміст. Ноу-хау.
8. Поняття промислової власності.
9. Винаходи, корисні моделі та промислові зразки.
10. Товарні знаки та знаки обслуговування. Фірмові найменування.
11. Патент, як документ, що засвідчує авторство.
12. Ліцензія, як згода на використання винаходу.